

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Primair Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 31 januari 2020
Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van lid Van den Hul (PvdA)

Uw brief
25 november 2019

Uw referentie
2019Z23123

Onze referentie
17859302

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid Van den Hul (PvdA) van uw Kamer over het slechter presteren van kinderen als gevolg van het lerarentekort.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2019Z23123.

de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob

2019Z23123

Onze referentie
17859302

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Van den Hul (PvdA) van de Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake over het slechter presteren van kinderen als gevolg van het lerarentekort (ingezonden d.d. 25 november 2019).

1.

Heeft u inmiddels de inspectie verzocht om een mogelijk direct verband tussen het lerarentekort en woordenschat, Cito-scores en schooladviezen te gaan onderzoeken? 1) Zo ja, wanneer kunnen wij de uitkomsten daarvan verwachten? Zo nee, hoe gaat u de Kamer dan wel inzicht verschaffen over de effecten van het lerarentekort op kansenongelijkheid?

Met u ben ik van mening dat de kwaliteit van het onderwijs op peil moet blijven. Het lerarentekort is ongelijk verdeeld over het land en groepen leerlingen. De scholen in kwetsbare wijken van grote steden worden het hardst getroffen. Het lerarentekort vormt daarmee een bedreiging voor kansengelijkheid en dat is zorgelijk. In de plannen van de G5 hebben we daarom speciale aandacht voor kansengelijkheid. Ik zet alles op alles om het lerarentekort, samen met de scholen, besturen en gemeenten aan te pakken.

De inspectie voert geen onderzoek uit naar een direct verband tussen het lerarentekort en woordenschat, cito-scores en schooladviezen. Wel houdt de inspectie toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en houdt daarbij ook rekening met het lerarentekort op scholen.

2.

Vindt u dat de verantwoordelijkheid voor het tegengaan van deze effecten van het lerarentekort op de kansenongelijkheid enkel ligt bij de scholen of ziet u daarbij ook een bijzondere rol voor zichzelf weggelegd? Hoe geeft u daaraan, naast de zogenoemde 'regionale aanpak', gestalte?

Het tegengaan van kansenongelijkheid is een gedeelde verantwoordelijkheid. Samen met schoolbesturen, lerarenopleidingen, leraren, gemeenten en andere betrokkenen zetten we alle zeilen bij elkaar om de problemen zo goed mogelijk aan te pakken. Zo ontvangen scholen met veel leerlingen met een risico op achterstand extra bekostiging in de vorm van onderwijsachterstandsmiddelen en leerplussmiddelen. Een relevante regeling in aanvulling hierop is de pilot "vrijroosteren leraren", waarin komende twee schooljaren opnieuw subsidie beschikbaar is gesteld voor scholen die veel leerlingen hebben met een risico op achterstand. Met deze subsidie kunnen zij twee jaar lang tijd vrijmaken om leraren te helpen bij de begeleiding van achterstandsleerlingen en om leraren te coachen. Ook kunnen schoolbesturen ervoor kiezen om een arbeidsmarkttoelage aan medewerkers toe te kennen.

Daarnaast werkt het ministerie van OCW via de Gelijke Kansen Alliantie (GKA) samen met gemeenten en scholen om gelijke kansen te bevorderen. Een belangrijk onderwerp is de professionalisering van leraren die zich onvoldoende geëquipeerd voelen in het effectief lesgeven in een grootstedelijke context met de bijbehorende uitdagingen. Dit doet de GKA binnen de Community Urban Education (CUE) die leraren een gepast handelingsrepertoire bieden om optimaal te kunnen functioneren in een steeds veranderende, diverse samenleving en hun leerlingen goed te kunnen laten presteren.

We verwachten dat op deze manier via een lager verloop van leerkrachten, minder ziekteverzuim en kwalitatief betere lessen tot meer gelijke kansen leidt voor leerlingen.

Onze referentie
17859302

3.

Erkent u nu dat een loonsverhoging in het primair onderwijs wel een noodzakelijke component vormt van elke oplossing voor het lerarentekort? Zo nee, welke andere oplossingen staan u dan voor ogen die op korte termijn effect hebben?

Zoals ik in mijn antwoord op uw vraag 4 van 18 november jl. naar uw Kamer heb gestuurd¹, kan het verhogen van salarissen het beroep aantrekkelijker maken. Daarom heeft het kabinet ook in de salarissen van leraren in het primair onderwijs geïnvesteerd. Er is echter niet één oplossing voor het lerarentekort. Daarom worden er zowel landelijk als in regio's verschillende maatregelen genomen.

4.

Kunt u nader specificeren wat de regionale aanpak, waarbij schoolbesturen subsidie kunnen aanvragen voor maatregelen die kansengelijkheid bevorderen, precies inhoudt? Op welke wijze zullen deze maatregelen precies waarborgen dat de ongelijkmatige spreiding van het lerarentekort de kansengelijkheid in het onderwijs niet verder vergroot?

In het kader van de regionale aanpak lerarentekort kunnen regio's ervoor kiezen om speciale aandacht te besteden aan het werven en behouden van leraren op scholen met veel leerlingen met een risico op achterstand. Ook in de noodplannen van de G5 is er aandacht voor kansengelijkheid.

5.

Bent u in gesprek met lerarenopleidingen en aanbieders van nascholing over de manier waarop toekomstige en huidige leraren beter kunnen worden voorbereid en getraind om – ondanks de voortdurende problemen die het lerarentekort met zich meebrengt – kansengelijkheid tegen te gaan?

Ik ben het met u eens dat het belangrijk is dat een startende leraar goed toegerust is om leerlingen met diverse niveaus en achtergronden te onderwijzen.

Daarom besteden de lerarenopleidingen in lijn met de generieke kennisbasis – het document dat de minimale kennis van een start bekwame leraar beschrijft – hier op verschillende manieren aandacht aan. De lerarenopleidingen zijn/worden daarnaast ook betrokken bij de noodplannen van de G5.

Voor de nascholing van zittende leraren is – met de inwerkingtreding van de Wet beroep leraar – het bevoegd gezag van elke school verplicht in overleg met leraren een professioneel statuut op te stellen. Hierin worden afspraken vastgelegd over de professionele ruimte van de leraar. Deze 'professionele ruimte' moet natuurlijk passen binnen het onderwijskundig beleid van de school en kan dus per school verschillen.

Afhankelijk van de behoefte van individuele school/leraar kunnen leraren zich ontwikkelen om beter om te gaan met verschillen in de klas en hoe ze leerlingen extra kunnen begeleiden.

¹ Aanhangsel van de Handelingen 757, Vergaderjaar 2019-2020.